

NADNIEMENSKI KURIER POLSKI

Orzeszkowej 13 tel. 166
Redakcja otwarta od 12-1.1.3-6
Administracja 10-1.1.4-8
Prenumerata miesięczna zł. 4.
z odnośnikiem i przes. poczt. 4 zł. 50 gr.

№ 136 Rok I
GRODNO
środa 17 grudnia 1924 r.

OGŁOSZENIA. Za 1 wiersz w/m za tekstem 20 gr. Drobnio za wyraz 10 gr. Dla poszukujących pracy 5 gr. za wyraz. Miesięczne p/g umowy. Dla ogłoszeń układ stronicy 8-mi szpaltowy. Każda nowa podwyżka taryfy, ogłoszona w nagłówku, obowiązuje wszystkie już przyjęte zamówienia bez uprzedniego zawiadomienia.

Kino **LIRA** **Ósma żona SINOBRODEGO** 8 niezównanych aktów z życia ameryk. milionierów. W roli **Glorja SWANSON**

Kino **Saturn** **środe premjera** Anons: Wkrótce wspaniałe kino dramat „Chłopi” nieśmiertelne dzieło Wł. St. Reymonta

S. N. I.

Gabrjel Narutowicz Życiorys.

Tragedia śmierci pierwszego Prezydenta Polski zawierał sam w sobie tyle treści, że narazie przyćmił postać męża, którego czyni myśli i charakter dopiero dziś w skupieniu mogą być należycie oświetlone i przyszłym pokoleniom przekazane.

Postać ta wykrojona na miarę Fidyusza zasługuje na specjalną ocenę do czego przystąpić należy z całym pietyzmem.

Szczupłe łamy pisma codziennego nie pozwalają na ujęcie tej pracy w szerokie ramy, możemy tylko posilkując się zacierającym materjałem u źródła naszkicować zarys jego życiorysu.*

Gabrjel Narutowicz urodził się na Zmudzi i pochodził z rodziny ziemiańskiej od wieków tam osiadłej, w majątku Brawiki w powiecie Telszewskim, wychował się on, tak jak i Józef Piłsudski w atmosferze gasnących ostatnich iskieł powstania. Żalobą był okryty dom Narutowiczów, gdyż ojciec jego zlamany na duchu i ciele klęską powstania, któremu sprzyjał cała dusza, zmarł w 1866 roku.

Uczucia żalu głęboko zapadły w duszę Gabrijela Narutowicza, który całe życie pielęgnował w głębi serca tęsknotę za otwartą żołnierską walką z wrogiem Ojczyzny. Wiele rodzin polskich w okresie tak brutalnej rusyfikacji osiadła wówczas w Libawie dla wychowania dzieci, tam też wraz z bratem Stanisławem pobierał nauki Gabrijel Narutowicz.

W owych tak ciężkich dla nas czasach jedynymi ogniskami kultury polskiej było wewnętrzne życie rodzin polskich, one to chroniły du-

szę młodzieży naszej i utrzymywały łączność z krajem i jego sprawami.

Gabrjel Narutowicz jeź w szkole o charakterze klasycznym wykazywał specjalne zamiłowanie do nauk przyrodniczych, urządził u siebie małe laboratorium, gdzie wspólnie z przyjacielem Stanisławem Rechniewskim robili doświadczenia z fizyki i chemii. Narutowicz był niezmiernie lubiany przez kolegów za swą prawosć, dobroć i koleżeństwo. Już w klasach wyższych matka przekazała mu zarząd Brawików z czego doskonale wywiązywał się, wzbudzając swoją energią i zaradnością podziw, nie tylko ziemian lecz i okolicznych włościan, młody bowiem Gabrijel żywił w duszy szczerą przywiązaną do ludu i chętnie z nimi przebywał, co spowodowało jego popularność wśród włościan.

W 1883 roku Narutowicz zdał maturę i wstąpił na wydział fizyko-matematyczny w Petersburgu, tu jednak klimat dla jego wątłego organizmu okazał się zabójczym. Lekarze zdecydowali, że jedynym ratunkiem dla zagrożonych jego płuc może być wyjazd do Sanatorium w Davos w Szwajcarii; górski klimat i mocny organizm przezwyciężył początki choroby, o powrocie jednak na studia do Petersburga nie było mowy; wobec tego Narutowicz wstąpił na Politechnikę w Zurichu na wydział inżynierski; odrazu z zapałem bierze się do nauki, nie dając porwać się wirowi rozpolitykowanej młodzieży, stojąc daleko od jej sporów ideowych.

Kochając jednak życie, we wszystkich jego przejawach nie mógł pozostać obojętnym na zagadnienia polityczne, które pochłaniały umysł jego kolegów i przyjaciół. Będąc jednostką wybitnie indywidualną różnił się od nich pod wielu

względami—był zapałym przeciwnikiem taktyki terrorystycznej, miał wstręt do skrytobójstwa, uważał tę metodę za niezgodną z duchem kultury Polskiej i dla tego potępiał zamachy nawet na Carów, pomimo, że z całej duszy nienawidził caratu, były to według niego narzędzia walki niewolników, których psychika niespokojna była mu całkowicie obca; natomiast marzył o otwartej walce w polu z orężem w ręku.

Jak dalece poważnie myślał w tej sprawie świadczy, że zapisał się jednocześnie na wydział wojskowy w politechnice, a na docinki kolegów powtarzał uśmiechając się: „Zobaczmy kto będzie miał rację, jeszcze mi podziękujecie, gdy się stanę potrzebny”.

Za samodzielnością przekonań, za odwagą cywilną, za szczerością, prawosć i uprzejmość był ogólnie szanowany i lubiany przez kolegów; w jego ręce oddawali swe sprawy honorowe nawet koledzy o wręcz odmiennych przekonaniach, takie było zaufanie do jego bezstronności.

Odczyt prof. D-ra Wilkoszewskiego

Jak zwykle, przy częściowo jedynie zapełnionej widowni, odbył się w teatrze miejs. odczyt o znaczeniu Radu, wygłoszony przez dyr. gim. Im. E. Piłarówny d-ra B. Wilkoszewskiego. Treść odczytu była rozszerzeniem tematu opracowanego do wstępnej artykułu, zamieszczonego w naszym piśmie w dniu 14 bm. i jak słusznie zaznaczył Sz. Prelegent częścią zaledwie, ujętą w ramy pojedynczego odczytu, tego co należało by się o kwestji tej powiedzieć.

Jednak ta cząstka ilustrowana b. starannie wykonanymi rysunkami dała pojąć skalę wielkości odkrycia, jakie dokonane zostało przez naszą wielką rodaczkę dla nauki, oraz dobra, które odkrycie to już uczyniło dla cierpiącej ludzkości niezależnie od tego, co dalszy roz-

SZCZURY I MYŚZY
t p i
znana jeszcze przed wojną swej skuteczności i nagrodzona wielkim

medalem złotym na wystawie w Wiedniu.

PASTA A. Zalewskiego w Rawie Mazowieckiej.

Uwaga: Nieszkodliwa dla zwierząt domowych i ptactwa.
Zamówienia wysyła się pocztą za zaliczeniem.
Ządać we wszystkich aptekach i składach aptecznych.

Film nad filmy! Królowa niewolników

(10 przykazanie)
w 2-ch serjach od jutra
w kino „LIRA”

wój owego pierwszego, zasadniczego odkrycia uczynić zdolnym będzie

Niewdzięczny suchy cyfrowy temat prelekcji dzięki sposobowi ujęcia kwestji przez Sz. Prelegenta, zdołał jednak utrzymać w statem napięciu uwagę słuchaczy, którzy dziękowali Prelegentowi gromkimi oklaskami.

Mamy nadzieję, że p. dyrektor Wilkoszewski udzieli częściej swej wiedzy naukowej i zdolności prelegenta dla dobra społeczeństwa, chętnego wdzięcznym sercem przyjmując miłą mu ofiarę.

Na marginesie imprezy odczytowej nie możemy nie zwrócić uwagi na pewną krzyżującą niedokładność, jaką Komitet uczynił drukując na afiszach „...wygłosi profesor gim.” i t. d. nie podając nazwiska prelegenta. Jak na tak poważną imprezę to trochę za mało poważnie wygląda podobna niedokładność.

* Czerpane z prasy „Hołowi” Marsz Piłsudskiego.

KRONIKA

Teatr Miejski

Dziś raz jeszcze harwany obraz z epoki zwycięstw wielkiego Korsyka nina „Jeniec Napoleona” Kozłowski. Jutro premiera „Dzwonka alarmowego”, który w ostatnich czasach zdobył rekord powodzenia w Warszawie. Już to trzeba przyznać, że francuzi są mistrzami w rozwiązywaniu misternej farsowej intrygi i przedewszystkiem cechuje ich lekkość ręki, olbrzymia łatwość na pajęcej kanwie nieporozumień — haftować przezbawne sytuacje, dowcipne powiezenia, pełne komizmu, czasem nawet o głębszym podkładzie typy. Taką emanacją isiole galijskiego humoru jest bez wątpienia „Dzwonek alarmowy”. Tarapaty podtatusiałego viveura, któremu zazdrośna przyjaciółka równie sprawdza do domu całą rodzinę z prowincji, gwoli utrzymania go w cnotcie, przeobrażenie pocelwych malomiaszczkowych, zaniedbanych prowincjonalistów w typowych paryżan, wiozących się po kabaretach i wynikię stąd kolizje — zapełniają nieustannym śmiechem trzy akty tej wybornej farsy.

Udział w niej przyjmują prawie wszystkie lepsze sily naszego zespołu z p. Piotrem Orłowskim na czele, który po rocznej przeszłości nieobecności, ukaże się na scenie Grodzieńskiej po raz pierwszy.

Uczniowie z Francji

Na drugie półroczce szkolne, zjeżdża do Polski grupa uczniów z Francji, którzy kształcić się będą w łutejszych gimnazjach. Są to synowie tych rodzin niezamożnych, którzy dla chleba wyemigrowali w swoim czasie do Francji i dziś pragną dzieci swoje kształcić w polskich szkołach nawiązania spójni między krajem a młodym pokoleniem. Partja 10 chłopców wiodzy innemi zjeżdża do Grodna.

Zatowań należy, że warunki nie pozwalają na przyjęcie większej ilości niż 10 ciu chłopców, jednak należy nie tracić nadziei, że w przyszłości sytuacja pod tym względem się poprawi.

O stary worek dla trupa

W swoim czasie notowaliśmy wy padek przejechania przez manewrującą lokomotywę stróża kolejowego Poczobuta.

Z powodu tego wypadku zmuszeni jesteśmy zwrócić uwagę władz kolejowych na pewien fakt, o istnieniu którego dowiedzieliśmy się obecnie.

Zwłoki ofiary do czasu zajęcia władz sądowo-lekarskich, pozoeta-wiono po wypadku na torze. Władze policyjne owej tragicznej nocy zwróciły się do władz kolejowych o wydanie brezentu, a choćby jakiegokolwiek worków dla okrycia zwłok, jednak konieczności tej dla tych czy innych względów nie zadośćuczyniono, dzięki czemu pasażerowie pociągu idącego z Wilna o godz. 7 ej rano, a więc już w biały dzień byli zmuszeni obserwo-wać ochydnie wyglądające na wpół przetrzęte ciała ludzkie z wypiętymi temi na wierzch wnętrznościami.

Podobna rzecz jest niedopuszczalną wogóle, a zwłaszcza, że pracownik kolejowy, który padł na posterunku zasługuje aby dla okrycia jego martwego ciała kolej poświęciła 2 stare dziurawe worki.

Przytułek

W tych dniach został przez miasto otwarty przytułek dla nieuleczalnie chorych przy ul. Jerolim-

skiej. Remontujący się budynek tej niezbędnej instytucji zwiedza-liśmy w trakcie dokonywania prze-róbek. Obecnie po zakończeniu re-montu i otwarciu tej ważnej insty-tucji wybierzemy się tam celem ponownego jej zwiedzenia i otrzy-maniem wrażeniami nie omisszka-my podzielić się z czytelnikami.

Baczewskiego

NALEWKI NA OWOCACH

- Dereziówka
- Jarzębiak (wytrawny)
- Jarzębinka
- Morełówka
- Orzechówka
- Pomarańczowa (niesł.)
- Tarniówka
- Wiśniowa (niestodzona)

Sprawozdanie kasowe

z loterii fantowej, urządzonej dnia 7 grudnia 1924 r. na rzecz Pol. Macierzy Szkolnej w Grodnie.

Dochód

1. Bilety wejściowe	142 zł. 30 gr.
2. Naddatki	1 „ 35 „
3. Losy	1.765 „ 55 „

4. Otrzymało w biurze zamiast fantów:	
a) Księżna Sapieżyna	20 „ 00 „
b) p. Inż. H. Klim	27 „ 00 „
c) D-owa Ruppowa	6 „ 00 „
d) N. N.	1 „ 20 „
f) p. Lisicki	3 „ 00 „
g) p. Gasztowt	5 „ 00 „
h) p. Stadnicki-Kolendo	3 „ 00 „
i) p. Blinówna	1 „ 00 „
k) p. M. Jarosz	1 „ 00 „

1.981 zł. 40 gr.

Wydatki

1. Podatek (N. kwitu 1)	250 zł. 00 gr.
2. Sala (2)	40 „ 00 „
3. Druki (reklamy) (3,4,5,6,7)	31 „ 00 „
4. Kupno fantów i przekarmienie drobiu (8,9,10,11)	266 „ 30 „
5. Służba, inne drobne wydatki (12,13,14,15,16,17, 18,19,20,21,22)	42 „ 30 „

Razem 679 zł. 60 gr.

Zestawienie

Dochód	1.981 zł. 40 gr.
Wydatki	679 „ 60 „

Razem 1.301 zł. 80 gr.

Wyraźnie: tysiąc trzysta jeden złoty i osiedziesiąt groszy.

Podziękowanie.

Zarząd Pol. Macierzy Szkolnej w Grodnie składa niniejszem serdeczne podziękowanie wszystkim osobom które przyczyniły się swoją pracą i ofiarnością na wzmoczenie funduszów na cele oświatowe Macierzy oraz orkiestrom 76 p. p. i 81 p. p., które podczas loterii fantowej na rzecz Macierzy bezinteresownie przygrywały.

Tanią—Ładną—Mocną

bieliznę męską można nabyć tylko w Spółdzielni Wojskowej ulica Dominikańska № 1 Sprzedaż hurtowna i detaliczna dla wszystkich

10-30

Meridol
Marka ochronna i zasiebniona.

Esencja sielowa Sp. Mellis. Comp. marki ochronnej „MERIDOL”. Znany i ulubiony środek domowy oddaje wielkie zasługi przy bólu głowy, zębów, reumatyzmie, leżając przedmaganju żołądka Do nabycia w aptekach i składach aptecznych. Główny skład, Czestochowa J. Ordeń. Sprzedaj doz. wed. ust. Min. Zdr. Publ.

Większy Młyn parowy

w Poznańsk m poszukuj Z a s t e p c y
Krańcy macznej, celem zbytu swych produktów na miasto oraz okolice Zgłoszenia upr. się skierować do „PAR” Polska Agencja Reklamy Bydgoszcz, Dworcowa 72 pod M398/1

Dr. med. H. BRYZMAN

choroby skórne i wenerycz.
Leczenie lampą kwarcową
Przyjmuje od 9—10 i od 4—7 Grodno, ul. Hoowera 2. Tel. 202

Zgubiono legitymację N 7443, wydaną przez komendę Policji Państwowej w Grodnie na imię Dory Mechanikowej 2-3

Pokoju poszukuję w okolicy D. O. K. III. Mogę udzielać lekcji na skrzypcach. Wiadomość w redakcji „N. K. P.”

Spółdzielnia Rolniczo-Hadlowa „ROLNIK”

poleca

na Gwiazdkę i Święta

w swych sklepach przy ul. Napoleońskiej 9 i Skidelskiej, bogaty wybór towarów po przystępnych cenach w działach: spożywczo-kolonjalnym (miód pitny, marynaty, konserwy owocowe, marmelady, orzechy i t. d. w wyborowych gatunkach), galanteryjnym, naczyń kuchennych i emalii, żelaznym i tytoniowym. Obsługa szybka i solidna.
Obfity wybór pierników i cukrów choinkowych! Świeczki!

Parowy młyn D. Kosowskiego w Grodnie

ma do sprzedania:
Lokomobile „R. Wolf” na kołach o 18 H.P.
„ „ „Floether” „ „ „ o 40 H.P.
Kociół wodnorurkowy 132mc „Babkok Wilcox”
Informacja w biurze ul. Listowskiego № 26.

Korzystajcie z okazji!

Największy wybór podarunków

Na Gwiazdkę

praktycznych, pożytecznych poleca firma

PLACÓWKA

Grodno, Pocztowa 6 | Ceny znacznie niższe.
Dominikańska 28.

Korzystajcie z okazji!

Baczność! Czy zamówiłaś już boty na zimę?

Niniejszym zwiadamia się szanowną klientelę, że magazyn obuwia p. f. „W. KUŹNIAK”, Dominikańska 25 został zamknięty.

Obecnie zaś czynną jest

pracownia obuwia p. f. „J. Kuźniakowa”, przy ul. Dominikańskiej 25. m. 28 (w podwórzu) Polecamy wykwiłtne obuwie różnych rodzajów i gatunków po cenach umiarkowanych. Wykonanie solidne i punktualne.

Boty! Boty! Boty! Boty! Boty! Boty!